

Představujeme další výraznou osobnost našeho klubu: Miroslav Caha

Dnes vám přinášíme nahlédnutí do chovatelského života přítele **Miroslava Cahy**, zkušeného chovatele a posuzovatele, jehož cesta ke králíkům trvá už úctyhodných 46 let. Jak se k chovu dostal a kdo ho v jeho začátcích nejvíce ovlivnil? To se dozvíte v rozhovoru, který jsme si pro vás připravili.

Miroslav je vyučený automechanik a s chovem králíků začínal už v roce 1980. Bylo to v době, kdy se právě rozdělovala plemena Velký světlý stříbřitý (Vss) a Francouzský stříbřitý (Fs). Možnosti dovozu „nové krve“ ze zahraničí byly tehdy prakticky nulové.

K jeho osudovému plemeni ho paradoxně dovedla manželka. Po ničivých povodních, kdy Miroslav přišel o celý svůj chov, se rozhodoval, zda chov obnovit. Pořídil si tehdy belgické obry a Vss – a právě ti učarovali jeho ženu natolik, že u nich už zůstali.

Do klubu Miroslav vstoupil v roce 1986 po delším přemlouvání kolegů chovatelů. Velký vliv na něj měl zejména přítel MVDr. Miloslav Martinec, který ho (už jako aktivní posuzovatel) motivoval k tomu, aby se sám stal adeptem na posuzovatele. Tuto odbornou dráhu Miroslav úspěšně zahájil v roce **2001**.

Chovatelství je pro něj i o silných přátelstvích. Rád vzpomíná na Vaška Andlu, který mu nezištně poslal tři samice v době, kdy byl Miroslav na vojně a jeho chov procházel těžkým obdobím. V té době se také seznámil s další významnou osobností, Jožou Režoňou – skvělým člověkem, předsedou slovenského Klubu Vss a dlouholetým chovatelem Vss.

„Jak vypadal Vss na začátku, kdy jste s chovem začínal, v porovnání s dnešním moderním typem? “

„Ten rozdíl je obrovský. Pokud se podívám zpět do 80. let, tehdejší králíci byli mnohem tmavší – vizuálně měli blízko k francouzským stříbřitým (Fs). Typově byli užší v těle a stáli na výrazně vyšších končetinách. Dnešní moderní Vss je mnohem kompaktnější. Velkým problémem tehdejší doby byla také plodnost. Kvůli uzavřeným hranicím prakticky neexistovala možnost legálně přivážet ‚novou krev‘ ze zahraničí. Chovatelé se tak často točili v kruhu příbuzenské plemenitby, což se na vitalitě zvířat podepisovalo.

„Co vás u Vss udrželo takovou dobu? Čím si vás získali?“

„Vss je nesmírně zajímavý králík, a to hlavně díky svému vývoji. Pro začínajícího chovatele nebo laika je to vždycky překvapení – mláďata se rodí úplně černá. Teprve postupem času začínají postupně ‚prostříbřovat‘, až získají svou typickou barvu. Sledovat tento proces v hníždě mě prostě nikdy nepřestalo

bavit.

Kromě té estetické stránky si mě ale získali i svými vlastnostmi. Dnešní Vss už mají užitek na velmi vysoké úrovni.“

„Docílit ideální stříbřitosti je umění. Jakou strategii volíte při párování zvířat, abyste udržel rovnoměrnost a správný odstín?“

„U Vss je to vždycky tak trochu alchymie. Moje hlavní strategie je založená na doplňování protějšků. Pokud mám například samici, která je v odstínu o něco světlejší, musím k ní vybrat sytějšího, tmavšího samce, aby se barva v potomstvu vybalancovala. Nikdy nepáruji dvě extrémně světlá nebo dvě příliš tmavá zvířata k sobě, protože tím se vady jen prohlubují.

Klíčem k úspěchu je ale to, co není na první pohled vidět – kvalitní barva podsady. Bez syté a čisté podsady nikdy nedocílíte toho správného, ušlechtilého lesku na povrchu. Je to mravenčí práce při výběru chovných párů, ale právě v tom spočívá to pravé chovatelské umění.“

„Které období ve vašem chovu považujete za přelomové a proč?“

„Tím prvním byl rok 1990. Tehdy jsem poprvé získal 97 bodů na svou samici Vss. V té době to pro mě byla obrovská satisfakce a potvrzení, že i v náročných podmínkách bez možnosti dovozu nové krve se dá s poctivou prací dosáhnout na vrchol.

Druhý zlom přišel v roce 2009, ale ten byl úplně jiného rázu. Tehdy jsem reálně zvažoval, že z Klubu Vss odejdu. Celý výbor jsme se tehdy ošklivě pohádali kvůli speciální výstavě v Plačicích, která neproběhla podle našich představ. Byly to emoce, které k tomu sice patří, ale tehdy mě to hodně zasáhlo. Nakonec jsem ale zůstal – láska ke králíkům a ke komunitě byla silnější než tehdejší spory.“

„Zažil jste nástup moru (RHDV) i jeho nové varianty RHDV2. Jak se podle vás za ta desetiletí změnila přirozená imunita králíků? Jsou dnešní moderní linie náchylnější než králíci v 70. letech?“

„Očkování bylo v mém chovu vždycky standardem, ale příchod první vlny moru v roce 1988 byl skutečně šílený. Tehdy to pro chovatele znamenalo obrovské ztráty. Začínalo se s živou vakcínou, přičemž do té doby se u nás očkovala v podstatě jen myxomatóza.

Zajímavé bylo sledovat, jak se s tím zvířata prala. Pokud králíci nákazu přežili, často se u nich objevovaly problémy s reprodukcí a porodností. Nicméně jejich potomci už na tom byli mnohem lépe – jako by si příroda začala budovat vlastní cestu.

Dnes je situace jiná díky moderním vakcínám, ale rozhodně nic

neponechávám náhodě. Moje strategie je jasná: pravidelně očkuji proti oběma typům moru (RHDV1 i RHDV2) a také proti myxomatóze. Používám osvědčené kombinace jako Castorex a Myxohypra. Bez prevence to v dnešní době a při dnešním tlaku nálezů prostě nejde.“

„Na jaké detaily v exteriéru se dnes při výběru chovných jedinců zaměřujete nejvíce?“

„Moje priority jsou jasné: stříbřitost a kvalita srsti. To jsou pilíře, na kterých celé toto plemeno stojí. U stříbřitosti mi nejde jen o odstín, ale o její absolutní rovnoměrnost po celém těle – bez tmavých nebo naopak příliš světlých map. A srst? Ta musí mít správnou strukturu, hustotu a pružnost. Můžete mít sebelépe stavěného králíka, ale pokud pokulhá kvalita srsti nebo je stříbřitost nejasná, nikdy to nebude špičkový jedinec. Pro mě jako chovatele i posuzovatele je právě tahle kombinace barvy a textury tím nejdůležitějším detailem, který rozhoduje o úspěchu v chovu i na výstavách.“

„Jak dnes vnímáte příbuzenskou plemenitbu versus osvěžování krve ze zahraničí?“

„Upřímně? Nejsem velkým příznivcem příliš úzké příbuzenské plemenitby. I když se někdy

2. místo 0.1 C3-6 S-1788
96,0 Miroslav Čaha

využívá k upevnění určitých znaků, dlouhodobě přináší více škody než užitku. Moje zkušenost je taková, že u příbuzných linií dochází k viditelné degeneraci – králíkům se zkracuje tělo a celkově ztrácejí ten správný rámec, který by měl posuzovatel u typu hodnotit.

Co je ale ještě horší, je oslabení imunity. Zvířata z takto uzavřených linií jsou mnohem náchylnější k nemocem, jako je myxomatóza. Proto raději volím cestu osvěžování krve. Přinést do chovu nového, kvalitního jedince zvenčí sice vyžaduje odvalu a oko pro výběr, ale je to jediná cesta, jak udržet chov vitální, zdravý a v moderním typu, který odpovídá současným standardům.“

„Jako jeden z top evropských chovatelů, vidíte rozdíly v trendech chovu Vss v Česku, Německu nebo jiných zemích?“

„Rozdíly jsou patrné na první pohled. Velmi mě těší například obrovský nárůst kvality v Polsku. Stojí za ním silná mladá generace zapálených chovatelů, kteří do toho dávají všechno.

Co se týče exteriéru, každá země má trochu jiný ideál. Často vidíme zvířata, která jsou sice velmi líbivá, ale při bližším zkoumání jim chybí podstatné věci – silná hrudní končetina, výrazná hlava nebo mají celkově subtilnější stavbu těla.

Tady musím být trochu kritický i do vlastních řad. Mám pocit, že nám v Česku někdy chybí odvaHa. Naši posuzovatelé by se neměli bát více prosazovat a hájit typického českého Vss. Máme v rukou špičkový genetický materiál, který má svou charakteristickou sílu a kvalitu. Nemusíme jen slepě kopírovat zahraniční trendy, když náš standard má světu co nabídnout.“

„Co je pro vás u Vss ‚neodpustitelná vada‘, kvůli které zvíře nekompromisně vyřazujete z chovu?“

„V tomto ohledu jsem nekompromisní: jsou to vystouplé kyčelní kosti.

„Receptury krmiv se za 40 let radikálně změnil. Jak vypadá krmná dávka vašich zvířat dnes?“

„Základem mé krmné dávky je vlastní směs, kterou si připravuji z granulí a ovsu. Tyto obiloviny doplňuji o vojtěškové úsušky, které jsou vynikajícím zdrojem vlákniny a bílkovin, což je pro správný růst a kvalitu srsti u Vss klíčové.

Aby zvířata dostala vše potřebné pro špičkovou kondici a reprodukci, využívám také moderní granulované směsi, konkrétně **BODIT Reprolab**. Tato kombinace mi zajišťuje, že mají králíci dostatek energie i minerálů, ale zároveň si udržují zdravé trávení. Za ty desítky let se potvrdilo, že vyváženost je v krmení naprostý základ – ani překrmování, ani nedostatek se v chovu nevyplácí.“

„Dnes je trh zaplaven kokcidiostatiky. Jaký je váš postoj? Sázíte na chemii v krmivu, nebo preferujete přirozenou prevenci (acidifikace vody, výběr sena, hygiena) a selekci odolných jedinců?“

„V tomto ohledu zastávám praktický a osvědčený přístup. Kokcidióza je pro chovatele králíků stále velkou hrozbou, a proto v mém chovu využívám granule s obsahem kokcidiostatik. Přírodní metody jako acidifikace vody (okyselování) nebo přísná hygiena jsou samozřejmě důležité a v mém chovu mají své místo.

„Léčíte nemocného špičkového jedince, nebo zastáváte názor, že zvíře, které jednou onemocnělo (např. rýmou), již do elitního chovu nikdy nepatří bez ohledu na své kvality?“

„V tomto jsem naprosto nekompromisní: pokud zvíře vážně onemocní, zejména pokud jde o infekční rýmu, do dalšího chovu rozhodně nepatří. U mě takový jedinec končí.

„Jako top chovatel objíždíte velké akce, které jsou zdrojem nákaz. Jak vypadá vaše karanténa po návratu z evropské výstavy, abyste neohrozil zbytek chovu?“

„Karanténa je téma, o kterém se v knihách píše dlouze, ale praxe je často jiná. Moje karanténa trvá maximálně 14 dní. Z dlouhodobého hlediska totiž není pro aktivního vystavovatele únosné držet zvířata v izolaci měsíc nebo déle, zvláště pokud se výstavy

účastníte s větším počtem kusů. Při návratu sázím především na celkový dojem a pečlivé pozorování. Zkušený chovatel pozná na zvířeti i sebemenší změnu v chování, v příjmu potravy nebo v kvalitě trusu už během prvních dnů.“

4. místo 0.1 C 3-5 S-697
96,5 Miroslav Čaha

„Co je nejdůležitější rada, kterou byste dal mladému chovateli, který si právě přivezl své první Vss?“

„Moje hlavní rada zní: **Hlavně neblázněte.** Častou chybou začátečníků je, že chtějí mít všechno hned a nakupují zvířata z deseti různých koutů republiky.

Mnohem lepší je zaměřit se na jeden, maximálně dva osvědčené chovy, které spolu typově ladí. Pořídte si kvalitní základ, držte se svých samic a snažte se dál stavět na vlastních odchovech.

A ještě dvě praktické věci:

1. **Nekupujte zvířata jen podle bodů na lístku.** Body jsou subjektivní a mohou klamat. Raději se poradte se zkušeným chovatelem, který vidí potenciál zvířete pro další plemenitbu, nejen jeho aktuální výstavní kondici.
2. **Dívejte se na váhu.** U Vss doporučuji vybírat zvířata s hmotností kolem **5 kg**. To je ideální střed – králík má dostatečný rámec a sílu, ale neztrácí na ušlechtilosti.

Zkrátka poslouchejte zkušenější, buďte trpěliví a věřte svým vlastním zvířatům. Výsledky se dostaví.“

„Kam by se mělo plemeno velký světlý stříbřitý v následujících letech ubírat, aby neztratilo na své kráse a užitkovosti?“

„Moje vize pro Vss je jasná: musíme směřovat ke kompaktnímu, silnému a barevně

vyrovnanému králíkovi.

V exteriéru bychom se měli zaměřit na středně vysoký postoj a tělo, u kterého není patrný krk. Prioritou je pro mě silné, otevřené a lžičkovité ucho spolu se středně silnými končetinami. Co se týče barvy, ideálem je čistě bílý základ v kombinaci s tmavými krycími pesíky,

které vytvářejí tu pověstnou rovnoměrnou stříbřitost po celém těle. Byl bych pro zvýšení váhy ve vzorníku na 5,75 kg. Proč? Protože při takovém limitu nemusíme zvířata omezovat v krmění. Králík pak může plně rozvinout svůj genetický potenciál, je vitálnější a udržuje si vysokou užitkovost i skvělou kondici. Cílem je zkrátka moderní, robustní králík, který bude ozdobou každé výstavy i chovu.“

Povídat si s Mírou bylo jako listovat živou kronikou českého chovatelství. Jeho příběh, který začal před více než čtyřmi dekádami, je důkazem toho, že opravdový chovatelský úspěch nestojí na náhodě, ale na trpělivosti, nekompromisním přístupu ke zdraví zvířat a především na neustálém hledání rovnováhy – ať už jde o „alchymii“ při párování odstínů stříbřitosti, nebo o balanc mezi tradicí a moderními trendy.

Z jeho slov je patrné, že velký světlý stříbřitý pro něj není jen plemenem, ale celoživotní vášní, která ho naučila pokoře i vytrvalosti. Miroslavův apel na odvahu českých chovatelů a důraz na kvalitu, která přesahuje pouhé body na lístku, by měl být inspirací pro každého, kdo do králíkárný vstupuje s láskou a ambicí posouvat náš společný koníček dál.

Příteli Mírovi děkujeme za otevřený rozhovor, za jeho neúnavnou práci posuzovatele i chovatele a do dalších let mu přejeme především pevné zdraví a mnoho radosti z každého dalšího odchovu.

